

Posudek na bakalářskou práci

školitelský posudek
 opponentský posudek

Jméno posuzovatele:
Mgr. Romana Stopková, Ph.D.

Datum:
31.8. 2023

Autor:
Jana Malá

Název práce:
Maternální efekt u vybraných druhů hlodavců: pozitivní a negativní efekt na fitness potomstva

Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Cílem práce je shrnout a popsat maternální efekt na vývoj potomků (zde pouze samic) u hlodavců. Hlavní část práce se věnuje popisu vlivu mateřského chování na různé aspekty chování potomků.

Struktura (členění) práce:

Práce obsahuje všechny potřebné prvky - abstrakt, úvod, hlavní část, diskuzi i závěr. Samotné členění hlavní faktické části práce však považuji za největší slabinu. Mateřské chování je jedním z aspektů maternálního efektu, stejně jako tělesná hmotnost či pozice v děloze, takže by nemělo být vyčleněno v jiné kapitole. Kapitoly pojednávající o vlivu mateřského chování jsou nevyvážené, jedna celá dlouhá kapitola se věnuje vlivu na sexuální chování a další kapitola vlivu na ostatní chování. Myslím, že přehlednější by bylo shrnutí do jedné kapitoly "vliv mateřského chování na potomky" s odkazy na jednotlivé studované aspekty chování.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Je znát zájem autorky o zadané téma, neboť soupis použité literatury je celkem obsáhlý a autorka používá relevantní zdroje, které jsou správně citovány.

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce splňuje požadavky na bakalářskou práci. Velmi oceňuji vlastní obrázky vytvořené autorkou v Biorenderu. Jazyková úroveň je vcelku dobrá, některé věty a formulace jsou trochu kostrbaté a drobné překlepy jako např. "hladovci" či "v rámci studie požili 5 samic" považuji spíše za úsměvné. Trochu jsem nepochopila, proč definici epigenetiky v úvodu autorka vložila v anglickém jazyce a nesnažila se ji přeložit do češtiny.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Celkově práci hodnotím kladně, vytyčené cíle autorka splnila a práce na mě působí

tak, že autorka se hlouběji zajímala o zadané téma. Občasné nejasné formulace a některé jazykové neobratnosti jsou stále v rámci tolerance této úrovně vědecké rešerše a věřím, že se v budoucnosti zlepší. Autorka v rámci této práce pracovala s velkým množstvím publikací a snažila se poskytnout co nejvíce informací, především o vlivu mateřského chování na chování samičích potomků. Přiznám se, že v některých kapitolách jsem se ve výčtu výsledků jednotlivých publikací začala ztrácet a uvítala bych například nějaké celkové shrnutí ve formě přehledné tabulky. Oceňuji velmi to, že autorka se v práci kriticky zamýšlí nad samotnou metodikou testování maternálních efektů, protože ta může zásadně ovlivňovat srovnatelnost různých studií. Práci tak vřele doporučuji k obhajobě.

Otázky a připomínky oponenta:

- v úvodu autorka píše, že studium mateřského chování umožňují speciální potkaní kmeny, které v rámci populace vykazují rozdílnou míru maternální péče. Znamená to, že jiné potkaní kmeny tedy nevykazují variabilitu mateřské péče?

- zaujala mě věta, že "0M samice jsou oblíbenější u samců", můžete nějak specifikovat jakým způsobem bylo toto testováno?

- ve výčtu komponent mateřské péče dle mého názoru chybí odstavec mláďat, o kterém pojednává autorka v dalších kapitolách. Liší se H-LG samice a L-LG samice v načasování odstavu mláďat?

- Je rozdíl v maternální agresii mezi H-LG a L-LG samicemi? V práci píšete: "Nebyl prokázán zásadní rozdíl v mateřské agresii mezi matkami s vysokou či nízkou mírou mateřské péče. Ve studii prováděné Ruthschilling et al. (2012) pozorovali chování kojících samic na samčího vetřelce. Nenašli žádný rozdíl v agresivních postojích a útocích, avšak jako signifikantní se prokázala vyšší četnost v kousání u samic s vysokým LG (Ruthschilling et al., 2012)."

-v kapitole Vliv mateřské péče na sexuální chování samic uvádíte protichůdná tvrzení vyplývající z různých studií. Můžete tedy shrnout na základě vašich znalostí, zda existuje ze strany samců preference pro H-LG či L-LG samice?

-máte již představu, čím konkrétně byste se chtěla zabývat ve své diplomové práci?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta

X **výborně**   velmi dobře   dobře   nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/2018-pravidla.pdf>
- Posudek, prosím, nahrajte ve formátu pdf do SIS k dané bakalářské práci nebo (v případě externích oponentů) zašlete v elektronické podobě na e-mail: zuzana.starostova@natur.cuni.cz. Vytisknutý a podepsaný posudek také zašlete na adresu: **Zuzana Starostová, katedra zoologie PřFUK, Viničná 7, 128 44 Praha 2** nebo **doručte do místnosti 241** či na **sekretariát katedry zoologie**. Podepsaný vytisknutý posudek je nutnou součástí protokolu o obhajobě bakalářské práce a musí být k dispozici nejpozději v den obhajoby.